

Parochie 1
 In de pen 6
 Klapstoel 8
 Buitenland 9
 Kerk 10
 Samenleving 11
 Dossier 12
 Varia 14
 Op·tocht 16
 Mensen 17
 Bisdom 18
 Podium 20

Colofon

KERK & leven
 Halewijnlaan 92
 2050 Antwerpen
 www.kerkenleven.be
 KERK & leven is een uitgave van
 Studiecentrum Kerk en Media vzw

**VERANTWOORDELIJKE
 UITGEVER**

Filip Debruyne
 De parochie is verantwoordelijk
 voor de eigen teksten

REDACTIE

Algemene redactie
 tel. 03 210 08 40
 fax 03 210 08 49
 redactie.kerkenleven@kerknet.be

Hoofdredeur

Bert Claerhout

Eindredacteur

Peter Gordts

Redacteurs

Erik De Smet, Nicole Lehoucq,
 Ilse Van Halst, Jozefien Van Huffel
 Lieve Wouters

Redactiesecretariaat & Opocht

Martine Croonen

secretariaat.kl@kerknet.be

Diocesane redactie Antwerpen

Susan Van Lommel

Filip Ceulemans

Schoenmarkt 2

2000 Antwerpen

tel. 03 202 84 30

fax 03 202 84 31

redactie.bisdom.antwerpen@kerknet.be

Diocesane redactie Brugge

Liselotte Anckaert

Diocesaan Centrum Groenhove

Bosdreef 5

8820 Torhout

tel. 050 74 56 38

liselotte.anckaert@kerknet.be

Diocesane redactie Gent

Eveline Coppin

Bisdimplein 1

9000 Gent

tel. 09 225 16 26

fax 09 223 39 59

eveline.coppin@kerknet.be

Diocesane redactie Hasselt

Jan Colla

Vrijwilligersplein 14

3500 Hasselt

tel. 011 28 84 40

jan.colla@kerknet.be

Diocesane redactie Mechelen-Brussel

Hans Medart

Varkensstraat 6

2800 Mechelen

tel. 015 29 84 17

hans.medart@kerknet.be

VORMGEVING

Grafisch ontwerp

Catapult, Antwerpen

Lay-out & Zetwerk

Patrick Claessens

PUBLICITEIT

Trevi Plus

Leopold II laan 53

1080 Brussel

tel. 02 428 21 03

fax 02 428 37 55

katrien.lannoo@trevipus.be

www.treviplus.be

DIENST PAROCHEBLADEN

tel. 03 210 08 30 - fax 03 210 08 36

ABONNEMENTEN

Abonnementen en adreswijzigingen uitsluitend via de parochie

DRUKKERIJ

NV Halewijn

© copyright

Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit KERK & leven zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.

COLUMN



Bert CLAERHOUT

Kerk moet weer
gemeenschap
worden

” Toen we deze column schreven, was het conclaaf nog niet begonnen. Best mogelijk dus dat de nieuwe paus inmiddels is verkozen. Hem wacht hoe dan ook een zware taak. Uit recente documenten en rapporten blijkt eens te meer dat sommige kardinalen binnen de curie – het Vaticaanse bestuursapparaat – de voorbije jaren vooral de eigen belangen vooropstelden. Niet alleen dringt zich een drastische hervorming van het bestuursapparaat op, maar ook een bezinning over de reële noden van de tijd. Door de pedofilieschandalen van het afgelopen decennium vragen velen zich immers af of ze de kerkleiding nog wel kunnen vertrouwen.

Die twijfel leeft ook bij ons. Dat bleek vorige week uit de resultaten van een sociologisch onderzoek van de KU Leuven naar de kerkelijke betrokkenheid in de afgelopen decennia, en meer in het bijzonder naar het verlies van vertrouwen in de Kerk sinds de pedofiliëcrisis. De cijfers leren dat de vertrouwenscrisis in de Kerk zich de afgelopen dertig jaar doorzette, ook al was die daling in de jaren 1990 en 2000 minder sterk dan in de jaren 1980. De pedofiliëcrisis die in de lente van 2010 losbarstte én de wijze waarop de kerkelijke autoriteiten ermee omgingen, vormden evenwel een kantelmoment. Sinds de affaire-Vangheluwe zou nog amper 13 procent van de Vlamingen vertrouwen in de Kerk hebben. Vóór 2010 was dat nog 31 procent.

Die vertrouwensbreuk is het sterkst bij randkatholieken, van wie acht op de tien in 2010 hun vertrouwen in de Kerk verloren. Bij onregelmatige kerkgangers was dat zowat de helft. Maar ook bij ‘kerkse katholieken’ was er een vertrouwensdaling van 75 naar 39 procent. Terwijl vóór de affaire-Vangheluwe nog driekwart van de ‘kerksen’ vertrouwen had in de Kerk, is dat na de pedofiliëcrisis nog amper vier op de tien. Twee op de drie Vlamingen verwijten de Kerk dat ze niet genoeg deed om de misstanden aan te pakken, een kwart is het daar niet mee eens. Toch vindt een op de drie Vlamingen dat de

media te negatief over de Kerk berichten. Voor vier op de tien hebben diezelfde media onvoldoende aandacht voor het positieve dat de Kerk in de samenleving realiseert.

Uit het onderzoek blijkt overduidelijk dat het wantrouwen en de ontgoocheling vooral slaan op de Kerk als instituut, wat niet noodzakelijk gepaard gaat met een uitstap uit de Kerk als geloofsgemeenschap. Ondanks de schaamte en de teleurstelling geloven de meeste overtuigde gelovigen nog altijd in de Kerk als ‘volk van God’. Kortom, ook al taant de identificatie met het instituut, de katholieke identiteit blijft bestaan. Die tweespalt uit zich ook in de veranderde opvattingen over bijvoorbeeld het priesterambt en de liturgie. Maar liefst 87 procent van de Vlamingen die zich christelijk of katholiek noemen, vindt dat priesters mogen huwen en 81 procent is gewonnen voor vrouwelijke priesters. Traditionalistische voorschriften uit Rome worden veeleer op onbegrip onthaald.

Dat de pedofiliëcrisis diepe wonden heeft geslagen, spreekt voor zich. In alle instellingen is het vertrouwen onlosmakelijk verbonden met de competentie en de authenticiteit van het personeel. In de Kerk is dat niet anders. Door de misstanden is er een grens overschreden waardoor veel gelovigen haar rol als gezaghebbende instantie op het levensbeschouwelijke, ethische en sociale vlak ter discussie stellen. Het instituut Kerk strookt voor hen niet langer met wat ze wezenlijk van de Kerk verwachten, met name: een gemeenschap die Gods liefde en tederheid incarneert en hoop brengt.

Het zal sterke schouders, veel authenticiteit, oprecht geloof, nederigheid en tijd vragen om uit de crisis te geraken. Ook boete en loutering, ongetwijfeld. „De hele kerkgemeenschap moet aan de Jordaan gaan staan om te luisteren naar de boodschap van Johannes de Doper, die oproept tot bekering”, zei kardinaal Godfried Danneels in KERK & leven, vóór hij naar het conclaaf afreisde. Dat beeld is hoegenaamd niet overtrokken.”

LEZERSBRIEVEN

Reageren op artikelen in deze krant? U kan schrijven of mailen (met vermelding van uw naam en adres) naar: KERK & leven, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of lezersbrieven@kerknet.be

Verandering nodig

KERK & leven, 20 FEBRUARI 2013

Na het aftreden van paus Benedictus XVI doen nogal wat namen van mogelijke opvolgers de ronde. Sommigen opteren voor een niet-Europeaan, een progressief christen, misschien zelfs een aanhanger van de bevrijdings-theologie. De kloof tussen de conservatieve Benedictus XVI en charismatische figuren als wijlen aartsbisschop Oscar Romero of Desmond Tutu is evenwel zeer breed.

Persoonlijk hoop ik – en ik ben niet de enige die daar zo over denkt – op een omwenteling in dit starre, archaische instituut dat zichzelf almaar meer de das omdoet. Als er een nieuwe geest van liefde en vrede, maar vooral van hoop wil waaien door de katholieke Kerk, is verandering broodnodig.

Habemus papam? Laten wij vooral vooruitkijken en hopen dat de witte rook ditmaal ook een echte sacrale hoop betekent.
Joost ROTTY, Beert

bovenaan op de agenda. Ook zijn magistrale encyclieken, brieven en publicaties ademen de spirituele sfeer van een diepgelovig man. Altijd riep hij de gelovigen op tot gebed en vertrouwde hij zijn gebeden toe aan Onze-Lieve-Vrouw, die een sterke indruk op hem maakte. Voorts riep hij op om het relativisme, dat aan de grondslag ligt van het tanende geloof, integraal te bezweren. Op mij maakte hij een buitengewone indruk, omdat hij de heilige Schrift samen met de traditie van de Kerk als één beschouwde. Het valt niet te verbazen dat hij daarom afstand nam van theologen die hun eigen agenda belangrijker vonden dan het aanscherpen van de voeling met de wereldkerk.

De altijd bescheiden Benedictus XVI verdient een waardige opvolger, iemand die de traditie en sacrale liturgie een warm hart toedraagt. Ik zal hem alleszins missen.
Luc VERREYCKEN, Aarschot

Paus naar Assisi

KERK & leven, 20 FEBRUARI 2013

Nog vóór Pasen komt er een nieuwe paus. Een jonge man of vrouw – een dertiger, veertiger of vijftiger – die zich dit keer niet in het Vaticaan vestigt, maar in een kleine Italiaanse stad, Assisi bijvoorbeeld, in een huurhuisje, bij voorkeur in een armenwijk. Hij/zij moet geen honger lijden, hij/zij kan bij de franciscanen

eten en tegelijk wat eten meemen voor zijn behoeftige bureu. De paus gaat enkel nog naar Rome voor bijzondere gelegenheden en op hoogdagen. Leven in een kleine stad onder de minderbedeelden noopt tot een sober leven met veel aandacht voor medemens.

„Niemand heeft God ooit gezien”, schreef Johannes (1 Johannes 4, 12). Maar hierop volgt: „Als we elkaar liefhebben, blijft God in ons, en is zijn liefde in ons volkomen geworden.” Zo zal ook de nieuwe paus God zichtbaar maken. Jezus deed dat tweeduidend jaar geleden. Hij was het sacrament, het teken van Gods aanwezigheid onder ons. Maria deed dat op haar manier. Dank aan iedere mens die door zijn naaste lief te hebben, God zichtbaar maakt.

Laat de nieuwe paus maar komen, niet om te tronen of om kerkvorst te zijn, maar om gewoon christen te zijn. Dan zal Jezus verrijzen!
Rik DE KEYSER, Edegem

Kennis

KERK & leven, 6 FEBRUARI 2013

Godzijdank wordt er weer over ‘kennis’ in het onderwijs gesproken. Toen ik in 1975 voor het eerst inspectie kreeg, werd ik door de inspecteur terechtgewezen omdat ik voor literatuur te veel achtergrondkennis gaf. Mijn eerste directeur verdedigde mij altijd, waardoor die inspecteur niet meer in mijn lessen kwam.

Maar als hij me ergens tegenkwam, groette hij met: „Dag mijnheer de cultuuroverdrager.” Toen ik in 1989 mijn schooldirectie inlichtte over mijn bekommernis dat de kennis enorm achteruitging, kreeg ik geen gehoor. Ik publiceerde er een bijdrage in *De Standaard* over. Daarna bedreigde de nieuwe directeur mij met ontslag en groette de helft van de collega's me niet meer. Ik was een nestbevuiler.

„Het gaat al lang niet meer over wat belangrijker is: kennis of vaardigheid”, schrijft Bert Claerhout. Hij hoopt dat wellicht, want de praktijk is anders. Alle redenen daarvoor kan ik in zo'n korte lezersbrief niet weergeven. Hoe dan ook moeten leerlingen in het basisonderwijs alleen nog leren wat een onderwerp en wat een werkwoord is, al de rest is ‘aanvulling’. In het secundair onderwijs staat voor de taalvakken zestig procent van de punten op vaardigheid, veertig procent op kennis. Grammatica geven, mag enkel occasioneel, de leerlingen moeten de taal ‘aanvoelen’. Dt-fouten worden in veel gevallen alleen bij een dictee in rekening gebracht. Als er in een vreemde taal een luisteroefening wordt gegeven en de leerling antwoordt in de doeltaal, mag de leerkracht geen rekening houden met taalfouten. Hij mag alleen nagaan of de leerling de tekst en de vragen heeft begrepen. Dan weet ik echt niet meer wat vaardigheid is...
Patrick FLO, via e-mail